

Regeringens proposition

2000/01:58

Sveriges antagande av rambeslut om penningtvätt m.m. Prop.
2000/01:58

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 18 januari 2001

Göran Persson

Thomas Bodström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det inom EU upprättade utkastet till rambeslutet om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Bakgrund	5
3.1	Förverkandekonventionen	5
3.2	EU:s gemensamma åtgärd om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott	6
4	Europeiska unionens rambeslut om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott	8
4.1	Bakgrund.....	8
4.2	Rambeslutets innehåll	9
4.3	Antagande av rambeslutet.....	11
4.4	Behovet av lagändring	12
5	Ekonomiska konsekvenser	16
Bilaga 1	Gemensam åtgärd	17
Bilaga 2	Utkast till rådets rambeslut.....	23
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 januari 2001	27

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det inom EU upprättade utkastet till rambeslut om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott.

EU:s ministerråd för rättsliga och inrikes frågor antog den 3 december 1998 en gemensam åtgärd om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott (EGT L 333, 9.12.1988, s. 1). Regeringens beslut om att anta den gemensamma åtgärden fattades vid regeringssammanträde den 26 november 1998 (Ju98/3958). Den gemensamma åtgärden är i svensk version fogad till denna proposition som *bilaga 1*.

Den gemensamma åtgärden är avsedd att komplettera Europarådets konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott av den 8 november 1990 (förverkandekonventionen) och syftar till att förbättra medlemsstaternas samarbete när det gäller penningtvätt, beslag och förverkande. Enligt den gemensamma åtgärden skall medlemsstaterna se till att deras lagstiftning om förverkande och penningtvätt är så generell som möjligt och kan tillämpas på alla typer av brott. Det föreskrivs att medlemsstaterna skall ta bort eller begränsa sina reservationer till förverkandekonventionens bestämmelser i dessa delar.

I samband med att Sverige ratificerade förverkandekonventionen gjordes den förklaringen att artiklarna 2 (förverkande) och 6 (penningtvätsbrott) endast skulle tillämpas på vissa former av brott (SÖ 1996:19).

Den svenska lagstiftningen om penningtvätt ändrades den 1 juli 1999 (prop. 1998/99:19, bet. 1998/99:JuU8, rskr. 1998/99:134). Bl.a. utvidgades kretsen av brott som kan vara förbrott till penningtvätt på ett sådant sätt att förklaringen till artikel 6 kunde återkallas. Beslut om återkallelse av förklaringen fattades vid regeringssammanträde den 10 juni 1999 (Ju1999/2704/L5).

Den 17 juni 1999 beslutade regeringen genom tilläggsdirektiv (dir. 1999:48) att Förverkandeutredningen (Ju 1997:02) skulle ges i uppdrag att undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att Sverige skall kunna återkalla eller i största möjliga mån begränsa förklaringen till artikel 2 i förverkandekonventionen. Utredningen skulle även lämna de förslag till författningsändringar som den ansåg nödvändiga. Förverkandeutredningen överlämnade sitt betänkande Effektivare förverkandelagstiftning (SOU 1999:147) i januari 2000. Betänkandet har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2000/330).

Efter ikraftträdandet av Amsterdamfördraget presenterade Frankrike i juli 2000 ett förslag till rambeslut som i tillämpliga delar skall ersätta och skärpa den gemensamma åtgärden (EGT C 243, 24.8.2000, s. 9). Vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor den 17 oktober 2000 nåddes en principöverenskommelse om innehållet i rambeslutet. Europaparlamentet har yttrat sig över förslaget. Avsikten är att rambeslutet skall antas vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor den 15-16 mars 2001 eller senast vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor den 28-29 maj 2001. Utkastet till rambeslut i senaste svensk version är fogad till denna proposition som *bilaga 2*. Den överenskomna texten avviker i vissa delar från Frankrikes ursprungliga förslag. Bl.a. har vissa bestämmelser strukits. I den senaste versionen av den överenskomna texten har detta markerats på så sätt att vissa artiklar

saknar innehåll. Omnumrering av artiklarna kommer att ske då texten, efter sedvanlig språkgranskning, erhåller sin slutgiltiga utformning. Rambeslutet har alltså ännu inte varit föremål för granskning av EU:s juristlingvister. Det kan därför inte uteslutas att vissa språkliga justeringar kommer att göras i texten. Därutöver kommer artikelnumreringen att förändras. Några ändringar av innehållet i sak kan dock inte förutses.

3 Bakgrund

3.1 Förverkandekonventionen

I september 1990 antog Europarådets ministerråd en konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott (förverkandekonventionen). Syftet med konventionen är att stärka det internationella samarbetet för att bekämpa allvarliga brott.

Artikel 2 i förverkandekonventionen innehåller bestämmelser om åtgärder för förverkande som skall vidtas på nationell nivå. Punkten 1 anger att varje part skall vidta sådana lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som kan vara nödvändiga för att kunna förverka hjälpmedel vid brott och vinning av brott eller egendom vars värde motsvarar sådan vinning. Någon begränsning till vissa brott görs inte. Enligt punkten 2 i samma artikel har emellertid parterna möjlighet att i samband med tillträdet till konventionen förklara att bestämmelsen i punkten 1 skall vara tillämplig endast beträffande vissa bestämda brott eller vissa kategorier av brott.

Artikel 1 innehåller definitioner av vissa termer som skall gälla vid konventionens tillämpning. Med *vinning* avses således varje ekonomisk fördel av brottsliga gärningar. Den kan bestå av all slags egendom såväl materiell som immateriell samt lös eller fast egendom. *Hjälpmedel* definieras som all slags egendom som på något sätt, helt eller delvis, använts eller varit avsedd att användas för att begå brottslig gärning eller brottsliga gärningar.

I samband med att konventionen ratificerades avgav Sverige bl.a. den förklaringen att bestämmelsen i artikel 2, punkten 1 för Sveriges del skall vara tillämplig på sådant utbyte av brott och sådana hjälpmedel vid brott som kan förverkas enligt bestämmelserna i brottsbalken, narkotikastrafflagen (1968:64) eller lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel. Beträffande annan brottslighet förbehöll sig Sverige rätten att, i den utsträckning så är motiverat med hänsyn till brottstypen, föreskriva förverkande i mer begränsad omfattning (prop. 1995/96:49, bet. 1995/96:JuU10, rskr. 1995/96:59 samt SÖ 1996:19). Konventionen trädde för Sveriges del i kraft den 1 november 1996.

3.2 EU:s gemensamma åtgärd om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott

Prop. 2000/01:58

I april 1997 antog ministerrådet en handlingsplan mot den organiserade brottsligheten (EGT C 251, 15.8.1997, s. 1). Handlingsplanen godkändes av Europeiska rådet i juni 1997. Planen innehåller 15 politiska riktlinjer och 30 särskilda rekommendationer i vilka främst rådet uppmanas att vidta en rad åtgärder inom olika områden. I handlingsplanen betonas vikten av att varje medlemsstat har en väl utvecklad och omfattande lagstiftning avseende penningtvätt och förverkande av vinning av brott. I rekommendation 26 anges en rad åtgärder som bör vidtas på detta område. Där uttalades bl.a. att kriminaliseringen av penningtvätt bör göras så allmän som möjligt, att en rättslig grund bör skapas för bredast möjliga befogenheter att utreda penningtvätt, att en studie bör företas i syfte att förbättra möjligheterna att spåra och beslagta olagliga tillgångar och att verkställa domstolsbeslut om förverkande av tillgångar som härrör från organiserad brottslighet samt att regler om förverkande bör införas som gör det möjligt att besluta om förverkande oberoende av om gärningsmannen är närvarande eller inte. Antagandet av den gemensamma åtgärden utgjorde ett led i genomförandet av handlingsplanen.

Den gemensamma åtgärden kompletterar förverkandekonventionen och syftar till att förbättra medlemsstaternas samarbete när det gäller penningtvätt, beslag och förverkande. Enligt den gemensamma åtgärden skall medlemsstaterna se till att deras lagstiftning om förverkande och penningtvätt är så generell som möjligt och kan tillämpas på alla typer av brott. Avsikten är att medlemsstaterna skall ta bort eller begränsa sina reservationer till förverkandekonventionens bestämmelser i de delar som rör penningtvätt och förverkande.

Reservationer mot förverkandekonventionen

Medlemsstaterna skall enligt *artikel 1* se till att inga reservationer görs eller vidhålls mot artiklarna 2 och 6 i förverkandekonventionen.

I *punkten 1 a* anges således att inga reservationer får göras eller vidhållas mot artikel 2 i förverkandekonventionen om brottet bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år. Bestämmelsen gäller dock inte reservationer som har gjorts avseende förverkande av vinning av brott som bestraffas enligt skattelagstiftning.

I *punkten 1 b* anges att inga reservationer skall göras eller vidhållas mot artikel 6 i förverkandekonventionen beträffande "allvarliga brott". Till denna kategori av brott skall under alla förhållanden räknas de brott som bestraffas med frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år, eller, när det gäller stater som har en minimitröskel för brott i sitt rättssystem, brott som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där lägsta straffet är mer än sex månader.

Artikel 1 punkten 2 föreskriver att varje medlemsstat skall se till att dess lagstiftning och förfaranden när det gäller förverkande av vinning av brott även möjliggör värdetförverkande, såväl i inhemska förfaranden som i förfaranden som inleds på begäran av annan stat. Medlemsstaterna kan emellertid undanta förverkande av egendom vars värde motsvarar vinning från brott i ringa fall.

Bestämmelser för att underlätta samarbetet när det gäller att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka egendom

Artikel 1 punkten 3 föreskriver att varje medlemsstat skall se till att dess lagstiftning och förfaranden ger den möjlighet att, på begäran från en annan medlemsstat, identifiera och spåra misstänkt vinning av brott, om det finns rimlig grund att misstänka att en brottslig handling har begåtts. Sådan lagstiftning och sådana förfaranden skall göra det möjligt att ge rättslig hjälp på ett så tidigt stadium som möjligt av en utredning och medlemsstaterna skall för detta ändamål vara restriktiva med att utnyttja de fakultativa vägransgrunder som anges i förverkandekonventionen.

Enligt *artikel 2* skall varje medlemsstat utarbeta en användarvänlig handledning som bl.a. skall innehålla upplysningar om var rådgivning finns att tillgå och en redogörelse för vilken rättslig hjälp medlemsstaten kan tillhandahålla för att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka hjälpmedel och vinning av brott. Handledningarna skall bl.a. tillställas generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd och hållas uppdaterade av medlemsstaterna.

Genom *artikel 3* åläggs medlemsstaterna att ge samma prioritet som den som tillämpas vid inhemska förfaranden åt alla framställningar från andra medlemsländer när det gäller att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka tillgångar.

Artikel 4 innehåller bestämmelser om hur medlemsstaterna skall förfara vid ansökan om rättslig hjälp. Medlemsstaterna skall uppmuntra till direkta kontakter mellan utredare, undersökningsdomare och åklagare i medlemsstaterna genom att på ett lämpligt sätt utnyttja tillgängliga former för samarbete för att säkerställa att framställningar om rättslig hjälp genom formella kanaler inte görs i onödan. Om det inte är möjligt att verkställa en framställan om rättslig hjälp på det sätt som förväntas av den ansökande staten, skall den anmodade staten, efter lämpligt samråd med den ansökande staten och med iakttagande av nationell lagstiftning och internationella åtaganden, sträva efter att tillgodose framställningen på något annat sätt.

I *artikel 5* föreskrivs att medlemsstaterna, när det inte strider mot deras lagstiftning, skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att minimera riskerna för att tillgångar skingras. I detta skall inbegripas de åtgärder som kan erfordras för att tillgångar som är föremål för en framställan från en annan medlemsstat skyndsamt skall kunna spärras eller tas i beslag så att en senare begäran om förverkande inte motverkas.

I *artikel 6* anges att medlemsstaterna skall säkerställa att det finns ett system för att göra deras domstolar förtrogna med bästa rutiner för internationellt samarbete när det gäller att identifiera, spåra, spärra eller

beslagta och förverka hjälpmedel vid brott och vinning av brott. Medlemsstaterna skall också säkerställa att lämplig utbildning enligt bästa rutiner ges till alla utredare, undersökningsdomare, åklagare och andra tjänstemän som berörs av internationellt samarbete om att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka tillgångar. Slutligen skall ordförandeskapet och berörda medlemsstater, när så är lämpligt, i samarbete med det europeiska rättsliga nätverket och Europol, vid behov anordna seminarier för tjänstemän från medlemsstaterna och andra berörda sakkunniga för att främja och utveckla bästa rutiner och för att uppmuntra till överensstämmande förfaranden.

Avslutande bestämmelser

Av *artikel 7* framgår att rådet före utgången av år 2000 skall göra en översyn av den gemensamma åtgärden.

Artikel 8 innehåller bestämmelser om att medlemsstaterna som huvudregel skall vidta lämpliga åtgärder för att genomföra den gemensamma åtgärden så snart den träder i kraft. Det gäller dock inte åtagandet i artikel 1. I den mån detta åtagande kräver lagändringar åtar sig medlemsstaterna att inom tre år efter det att den gemensamma åtgärden trädde i kraft, för sina respektive parlament, lägga fram lämpliga förslag till genomförande av artikeln.

Artikel 9 anger att den gemensamma åtgärden skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och att den träder i kraft samma dag som den offentliggörs.

4 Europeiska unionens rambeslut om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott

4.1 Bakgrund

Europeiska rådet (dvs. stats- och regeringscheferna i EU:s medlemsstater) höll den 15–16 oktober 1999 ett särskilt möte i Tammerfors om skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i EU. Europeiska rådet ansåg att när det gäller nationell straffrätt bör insatserna för att enas om gemensamma definitioner, grunder för åtal och påföljder i ett första skede koncentreras till ett begränsat antal sektorer med särskild betydelse, t.ex. ekonomisk brottslighet, innefattande bl.a. penningtvätt (slutsats nr 48). Därutöver framhöll Europeiska rådet att det är fast beslutet att se till att konkreta åtgärder vidtas för spårande, spärrande, beslag och förverkande av vinning av brott (slutsats nr 51).

Beslutsformen gemensam åtgärd tillämpades i tredje pelaren före Amsterdamfördragets ikraftträdande. Beslutsformen finns dock fortfarande kvar i andra pelaren. Bland medlemsstaterna råder det delade meningar om, och i så fall på vilket sätt, de gemensamma åtgärderna är bindande för medlemsstaterna. Med anledning härav presenterade

Frankrike i juli 2000 ett förslag till rambeslut om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till brott och vinning av brott. En principöverenskommelse om innehållet i rambeslutet träffades av ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor den 17 oktober 2000. Europaparlamentet har yttrat sig över förslaget.

4.2 Rambeslutets innehåll

Reservationer mot 1990 års konvention

Artikel 1 i utkastet till rambeslut motsvarar innehållsmässigt artikel 1.1 i den gemensamma åtgärden.

I *punkten 1 a* anges således att inga reservationer får göras eller vidhållas mot artikel 2 i förverkandekonventionen om brottet bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år. Medlemsstaterna får emellertid vidhålla reservationerna mot artikel 2 i förverkandekonventionen när det gäller förverkande av vinning av skattebrott under förutsättning att man såväl nationellt som vid internationellt samarbete kan förverka sådan vinning genom nationell, EG-rättslig eller internationell lagstiftning för indrivning av skattefordringar.

I *punkten 1 b* anges att inga reservationer får göras eller vidhållas i fråga om artikel 6 i förverkandekonventionen när det gäller "allvarliga brott". Till denna kategori av brott skall under alla förhållanden räknas de brott som bestraffas med frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år, eller, när det gäller stater som har en minimitröskel för brott i sitt rättssystem, brott som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där lägsta straffet är mer än sex månader.

Påföljder

Artikel 2 innebär att varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder som är förenliga med dess påföljdssystem för att brotten enligt artiklarna 6.1 a och 6.1 b i förverkandekonventionen (dvs. penningtvättsbrott) enligt artikel 1 b i rambeslutet skall vara underkastade frihetsberövande straff, varvid det högsta straffet inte skall vara mindre än fyra år.

Vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor den 17 oktober 2000, då principöverenskommelsen om innehållet i rambeslutet träffades, enades också ministerrådet om att följande uttalande, såvitt avser artikel 2, skall tas till rådets protokoll vid antagandet av rambeslutet. "Rådet erkänner att vid fastställandet av en minimitröskel för det högsta straffet bör överensstämmelse mellan de interna straffsystemen fortfarande beaktas. Rådet anser vidare att det är lämpligt, när en gemensam åtgärd vidtas avseende vissa straffbara gärningar, att i varje enskilt fall pröva om det är nödvändigt att fastställa en minimitröskel för det högsta straffet för att inrätta ett område av säkerhet, frihet och rättvisa."

Artikel 3, som i stort sett motsvarar artikel 1.2 i den gemensamma åtgärden, föreskriver att varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som krävs för att dess lagstiftning och förfaranden när det gäller förverkande av vinning av brott även, åtminstone i de fall där denna vinning inte är åtkomlig, skall möjliggöra förverkande av egendom till ett värde motsvarande vinningens. Detta skall gälla både i rent inhemska förfaranden och i förfaranden som inleds på begäran av en annan medlemsstat, innefattande begäran om verkställighet av utländska beslut om förverkande. Medlemsstaterna kan emellertid undanta förverkande av egendom vars värde motsvarar vinning av brott i fall där detta värde är lägre än 4 000 euro. Orden egendom, vinning och förverkande skall ha samma betydelse som i artikel 1 i förverkandekonventionen.

Behandling av framställningar om rättslig hjälp

Artikel 5 motsvarar artikel 3 i den gemensamma åtgärden och anger att medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som krävs för att alla framställningar från andra medlemsstater när det gäller identifiering, spårande, spärrande eller beslag och förverkande av tillgångar skall behandlas med samma prioriteringsgrad som den som tillämpas vid inhemska förfaranden.

Upphävande av gällande bestämmelser

Artikel 7 anger att artiklarna 1, 3, 5.1 och 8.2 i den gemensamma åtgärden skall upphöra att gälla genom rambeslutet. Av denna artikel framgår således vilka bestämmelser i den gemensamma åtgärden som inte skall vara tillämpliga efter antagandet av utkastet till rambeslut samt, motsatsvis, vilka bestämmelser som skall fortsätta att tillämpas i den form som föreskrivs i den gemensamma åtgärden.

Genomförande

Artikel 8 föreskriver att medlemsstaterna senast den 31 december 2002 skall sätta i kraft de åtgärder som är nödvändiga för att följa rambeslutet. Medlemsstaterna skall senast den 1 mars 2003 till rådets generalsekretariat och kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser genom vilka deras åtaganden enligt rambeslutet har överförts till nationell lagstiftning.

Territoriellt tillämpningsområde

I *artikel 8 a* anges att rambeslutet skall tillämpas på Gibraltar så snart tillämpningen av 1990 års konvention har utsträckts till Gibraltar.

I *artikel 9* anges att rambeslutet träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

4.3 Antagande av rambeslutet

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner utkastet till Europeiska unionens rambeslut om penningtvätt, identifiering, spårande spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott.

Skälen för regeringens förslag: Den ökade rörligheten mellan olika länder har tillsammans med införandet av modern informationsteknik lett till att brottsligheten, särskilt den ekonomiska, i betydligt större utsträckning än tidigare är gränsöverskridande. Denna utveckling ställer utan tvekan ökade krav på det internationella samarbetet.

En allmän förutsättning för att internationellt samarbete skall kunna fungera väl är att de berörda ländernas nationella regler när det gäller penningtvättbrott och förverkande inte skiljer sig åt mera markant. Den nationella straffrätten och straffprocessrätten bildar nämligen i de flesta fall ramen för hur långt varje land är berett att sträcka sig i fråga om internationellt straffrättsligt samarbete.

Sverige har under lång tid prioriterat åtgärder mot ekonomisk brottslighet. Det finns därför ett starkt svenskt intresse av att det internationella samarbetet när det gäller möjligheterna att ingripa mot penningtvätt och att förverka vinning från brott görs så omfattande som möjligt. Rambeslutets bestämmelser ligger därför väl i linje med Sveriges intressen.

För att Sverige skall uppfylla åtagandena enligt rambeslutet krävs dock att Sveriges förklaring till artikel 2 i förverkandekonventionen begränsas på så sätt att den endast kan tillämpas på brott för vilka är föreskrivet fängelse i högst ett år.

I det arbete som föregick Sveriges anslutning till förverkandekonventionen uttalade regeringen att målsättningen bör vara att förverkandekonventionens bestämmelser skall få en så vidsträckt tillämpning som möjligt. Vid framtida överväganden beträffande förverkandebestämmelser som är knutna till olika brottstyper bör därför hänsyn tas till förverkandekonventionens bestämmelser (prop. 1995/96:49, s. 11). Riksdagen gjorde inte någon annan bedömning (bet. 1995/96:JuU10, rskr. 1995/96:59).

Regeringen anser mot angiven bakgrund att Sverige bör verka för ett antagande av rambeslutet. Eftersom ett rambeslut enligt artikel 34.2 b i Fördraget om Europeiska unionen är bindande för medlemsstaterna och då det nu aktuella rambeslutet innehåller bestämmelser som föranleder ändring av en förklaring till förverkandekonventionen som godkänts av riksdagen, gör regeringen bedömningen att riksdagens godkännande skall inhämtas innan Sverige röstar för ett antagande av rambeslutet i ministerrådet.

Regeringens bedömning: Svensk lagstiftning uppfyller i allt väsentligt de krav som följer av rambeslutet. Bestämmelsen i artikel 1 a i den gemensamma åtgärden respektive rambeslutet innebär dock att Sverige bör begränsa sin förklaring till artikel 2 i förverkandekonventionen. En slutlig analys av vilket lagstiftningsbehov en sådan begränsning föranleder bör anstå till beredningen av Förverkandeutredningens betänkande Effektivare förverkandelagstiftning (SOU 1999:147).

Skälen för regeringens bedömning:

Penningtvättbrott

Bestämmelsen om *penningtvättbrott* i artikel 1 b i den gemensamma åtgärden respektive rambeslutet kräver inte några lagstiftningsåtgärder. Den svenska lagstiftningen om penningtvätt ändrades den 1 juli 1999 (prop. 1998/99:19, bet. 1998/99:JuU8, rskr. 1998/99:134). Bl.a. utvidgades kretsen av de brott som kan vara förbrott till penningtvätt på ett sådant sätt att förklaringen till artikel 6 i förverkandekonventionen kunde återkallas. Detta skedde genom regeringsbeslut den 10 juni 1999 (Ju1999/2704/L5).

Inte heller rambeslutets bestämmelse i artikel 2 om ett *minsta gemensamt maximistraff för penningtvättsbrott* kräver ändring av svensk lag. Bestämmelsen innebär nämligen att de förfaranden som anges i artikel 6.1 a och 6.1 b i förverkandekonventionen skall vara underkastade frihetsstraff, varvid det högsta straffet inte skall understiga fyra år. De angivna förfarandena är enligt svensk rätt straffbara såsom häleri, eller penninghäleri i 9 kap. 6 och 6 a §§ brottsbalken. Maximistrammet för grovt häleri respektive penninghäleri är sex års fängelse.

Rambeslutets övriga bestämmelser (förverkande av värdet och behandling av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp) återfinns även i den gemensamma åtgärden (artiklarna 1.2 och 3). Bestämmelserna innebär att medlemsstaterna åtar sig att se till att deras lagstiftning medger inte bara sak- utan också värdeförverkande, såväl i nationella förfaranden som i förfaranden som inleds på begäran av främmande stat, inbegripet verkställighet av utländska värdeförverkanden samt att framställningar från andra medlemsstater skall behandlas med samma prioriteringsgrad som den som tillämpas vid inhemska förfaranden. Därutöver innehåller den gemensamma åtgärden ett antal bestämmelser som syftar till att effektivisera det internationella rättsliga samarbetet i brottmål.

Den svenska lagstiftningen torde väl uppfylla dessa krav. För en närmare redogörelse i dessa delar hänvisas till regeringens proposition Internationell rättslig hjälp i brottmål (1999/2000:61). I propositionen ges en utförlig redogörelse för den gemensamma åtgärdens bestämmelser i ovan angivna delar och hur de förhåller sig till den svenska lagstiftningen.

I det arbete som föregick Sveriges tillträde till förverkandekonventionen gjorde regeringen bl.a. följande uttalanden när det gäller konventionens bestämmelser om förverkande (se prop. 1995/96:49 s. 10-11).

Begreppet utbyte av brott torde i allt väsentligt motsvara vinning med den innebörd som detta uttryck har enligt förverkandekonventionen. Trots det ger konventionens förverkandebestämmelser anledning till vissa tillämpningsproblem. Även om förverkande av utbyte kan komma i fråga vid brottsbalksbrotten och många brott enligt specialstraffrätten, så sträcker sig lagstiftningen inte alltid lika långt som förverkandekonventionen. Detta gäller t.ex. lagen (1960:418) om straff för varusmuggling (varusmuggningslagen). Enligt 9 § kan sålunda i fråga om egendom som varit föremål för varusmuggningsbrott endast egendomen eller, om egendomen inte längre finns i behåll, dess värde förklaras förverkat. Förverkande kan alltså inte ske i fråga om annat utbyte av ett varusmuggningsbrott.

Även hjälpmedel skall kunna förverkas enligt artikel 2. Med hjälpmedel avses enligt artikel 1 egendom som har använts eller "varit avsedd att användas" vid brott. Detta senare går längre än vad som är generellt möjligt att förverka enligt svensk lag, även om egendom av detta slag i många fall kan förverkas enligt 36 kap. 2 eller 3 § brottsbalken.

Något behov av en generell utvidgning av möjligheterna till förverkande kan enligt regeringens mening inte anses föreligga. Frågan om hur långt dessa möjligheter skall sträcka sig får i stället övervägas särskilt för varje brott. Det skulle föra för långt att i detta sammanhang göra sådana överväganden. Enligt regeringens mening bör den möjlighet att begränsa bestämmelsens tillämpning som står till buds därför utnyttjas av Sverige.

Syftet med konventionen är att komma åt framför allt allvarigare former av kriminalitet. De bestämmelser som är av central betydelse för förverkande av vinning av sådan brottslighet återfinns i brottsbalken och narkotikastrafflagen (1968:64). Förverkandebestämmelserna i båda dessa lagar är utformade på ett sådant sätt att konventionens förverkandebestämmelser inte ger någon anledning till tillämpningsproblem, varför artikel 2 för Sveriges del generellt bör kunna gälla utbyte och hjälpmedel för vilka förverkande enligt dessa lagar kan komma i fråga."

Lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel har utarbetats med narkotikastrafflagen som förebild, varför även möjligheterna till förverkande överensstämmer med dem som ges enligt sistnämnda lag.

Den förklaring som Sverige, i enlighet med artikel 2, punkt 2 avger bör... vara utformad så att den klargör att möjligheter till förverkande ges också vid annan brottslighet än enligt brottsbalken, narkotikastrafflagen och lagen om förbud mot vissa dopningsmedel, om än att förutsättningarna vid andra brott kan vara något mer restriktiva. Detta bör kunna åstadkommas genom att Sverige i sin förklaring anger att Sverige beträffande annan brottslighet än brottsbalken, narkotikastrafflagen och lagen om förbud mot vissa dopningsmedel förbehåller sig rätten att, i den utsträckning så är motiverat med hänsyn till brottstypen, föreskriva förverkande i mer begränsad omfattning.

Som tidigare framhållits anser regeringen att målsättningen bör vara att förverkandekonventionens bestämmelser skall få en så vidsträckt tillämpning som möjligt. Vid framtida överväganden beträffande förverkandebestämmelser

knutna till olika brottstyper bör därför hänsyn tas till förverkandekonventionens bestämmelser.

Prop. 2000/01:58

Riksdagen gjorde inte någon annan bedömning än regeringen i ovan redovisade delar (bet. 1995/96:JuU10, rskr. 1995/96:59).

Betänkandet Effektivare förverkandelagstiftning (SOU 1999:147)

Förverkandeutredningen har i enlighet med sina direktiv behandlat frågan om vilka åtgärder som behöver vidtas för att Sverige skall kunna återkalla eller i största möjliga mån begränsa sin förklaring till artikel 2 i förverkandekonventionen. I sitt betänkande konstaterar utredningen att den under sitt utredningsarbete inte hört några önskemål om vidgade möjligheter att förverka hjälpmedel vid brott enligt brottsbalken. För att regleringen bättre skall motsvara förverkandekonventionens krav föreslår utredningen dock att 36 kap. 2 § brottsbalken kompletteras på så sätt att förverkande under de i paragrafen i övrigt angivna betingelserna kan ske även av föremål som varit avsedda att komma till brottslig användning, förutsatt att brottet i fråga fullbordats eller kommit till straffbart försök eller straffbar förberedelse eller stämpling. Därutöver föreslår utredningen att bestämmelserna i 36 kap. 1 § brottsbalken om förverkande av utbyte av brott skall, om inte annat är föreskrivet, gälla även i fråga om utbyte av utanför balken straffbelagda gärningar för vilka stadgas fängelse i mer än ett år. Motsvarande utvidgning föreslås också i fråga om tillämpningsområdet för bestämmelserna i 36 kap. 2 § brottsbalken om förverkande av egendom som har använts eller varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott. Vidare skulle de specialstraffrättsliga författningar som redan i dag innehåller regler om förverkande kompletteras i den mån detta är påkallat med hänsyn till den gemensamma åtgärden.

Utredningens förslag i dessa delar har endast kommenterats av ett par remissinstanser. *Svea hovrätt* instämmer i att behovet av vidgade möjligheter till hjälpmedelsförverkande inte kan anses särskilt uttalat, men har i övrigt inget att erinra mot de föreslagna ändringarna. Inte heller *Stockholms tingsrätt* har något att erinra mot den föreslagna utvidgningen.

Behovet av lagändringar

Som framgår av redovisningen ovan har Sverige inte gjort någon reservation mot artikel 2 i förverkandekonventionen såvitt avser brottsbalken, narkotikastrafflagen och dopningslagen. För brott enligt dessa lagar gäller således konventionens förverkandebestämmelser utan inskränkning. Vid ratifikationen av förverkandekonventionen gjordes alltså den bedömningen att förverkandebestämmelserna i dessa lagar är utformade på ett sådant sätt att konventionens bestämmelser uppfylls.

Sveriges förklaring till artikel 2 i förverkandekonventionen innebär således att det beträffande annan specialstraffrättslig lagstiftning än narkotikastrafflagen och dopningslagen, i den utsträckning så är

motiverat med hänsyn till brottstypen, kan föreskrivas förverkande i mer begränsad omfattning.

Som angetts ovan konstaterades vid tillträdet till konventionen att de svenska reglerna om förverkande av utbyte av brott i stor utsträckning medger förverkande beträffande allvarlig brottslighet, men att lagstiftningen i vissa fall inte sträckte sig tillräckligt långt. Som också redogjorts för ovan nämndes som huvudsakligt exempel förverkandebestämmelsen i 9 § varusmuggningslagen. Varusmuggningslagen ersattes den 1 januari 2001 av lagen (2000:1225) om straff för smuggling (prop. 1999/2000:124, bet. 2000/01:JuU2, rskr. 2000/01:28). Enligt den nya lagen skall även utbyte av brott och ersättning för brottsomkostnader kunna förverkas i sådan utsträckning som förutsätts enligt förverkandekonventionen.

Mot denna bakgrund framstår det som rimligt att anta att några mer omfattande lagstiftningsåtgärder inte behöver vidtas för att Sverige skall kunna begränsa sin förklaring till artikel 2 i förverkandekonventionen i enlighet med vad som tidigare sagts. Det kan emellertid inte helt uteslutas att det på något område i lagstiftningen kan finnas straffrättsliga bestämmelser som inte är förenade med de möjligheter till förverkande som förutsätts för en sådan begränsning av förklaringen och som därför nödvändiggör lagändring. En möjlighet att redan i detta sammanhang uppfylla ett eventuellt behov av lagstiftning vore att omedelbart genomföra Förverkandeutredningens förslag till utvidgning av tillämpningsområdet för brottsbalkens bestämmelser om förverkande av utbyte av brott och hjälpmedel vid brott. Enligt regeringens mening kan det emellertid, särskilt med hänsyn till den reform som redan har genomförts i fråga om smugglingsbrotten, ifrågasättas om det föreligger behov av en så generell reglering av möjligheten till förverkande som Förverkandeutredningen har föreslagit. Som tidigare nämnts har förslaget kommenterats av endast ett fåtal av remissinstanserna. Även om dessa i huvudsak förklarat sig inte ha något att erinra mot den föreslagna lösningen är det regeringens uppfattning, att förslaget bör underkastas ytterligare analys, bl.a. avseende vilka konsekvenser detta kan tänkas få i förhållande till vissa specialstraffrättsliga bestämmelser.

Regeringen anser således att såväl frågan om det över huvud taget behövs någon lagstiftning för att kunna begränsa förklaringen till artikel 2 i förverkandekonventionen som frågan om hur denna i så fall bör utformas behöver övervägas ytterligare. Dessa överväganden bör lämpligen ske i samband med den fortsatta beredningen av Förverkandeutredningens betänkande. Regeringen avser att senast i början av 2002 återkomma till riksdagen med de förslag som den beredningen utmynnar i. Som tidigare nämnts skall medlemsländerna ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att uppfylla rambeslutet senast den 31 december 2002. Med hänsyn till det intresse Sverige har av att rambeslutet antas, och då svensk lagstiftning redan i dag i allt väsentligt synes uppfylla de krav som följer av rambeslutet, anser regeringen emellertid att antagandet av rambeslutet inte bör fördröjas i avvaktan på det slutliga ställningstagandet till lagstiftningsbehovet.

5 Ekonomiska konsekvenser

Prop. 2000/01:58

Regeringen gör bedömningen att antagandet av det kommande rambeslutet och begränsningen av förklaringen till artikel 2 i förverkandekonventionen inte föranleder några ökade kostnader för staten.

GEMENSAM ÅTGÄRD av den 3 december 1998 antagen av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott (98/699/RIF)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT OM FÖLJANDE GEMENSAMMA ÅTGÄRD

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel K 3.2 b i detta,

med beaktande av Förenade kungarikets initiativ,

med beaktande av den handlingsplan från högnivågruppen för frågor som rör organiserad brottslighet som godkändes av Europeiska rådet i Amsterdam den 16-17 juni 1997, särskilt rekommendation 26 b om bättre möjligheter att spåra och beslagta vinning av brott,

efter granskning av Europaparlamentets synpunkter efter ordförandeskapets hörande i enlighet med artikel K 6 i Fördraget om Europeiska unionen,

med beaktande av de gemensamma åtgärderna av den 5 december 1997 om införande av en ordning för utvärdering av tillämpning och genomförande på nationell nivå av internationella åtaganden i kampen mot den organiserade brottsligheten¹ respektive av den 19 mars 1998 om införande av ett utbytes-, utbildnings- och samarbetsprogram riktat till personer med ansvar för kampen mot organiserad brottslighet (Falcone-programmet)²,

med hänsyn till medlemsstaternas åtagande när det gäller principerna i Europarådets konvention från 1990 om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott,

med beaktande av den föreslagna gemensamma åtgärden om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott, och med särskilt beaktande av de brott som omfattas av den gemensamma åtgärden,

med hänsyn till kraven i rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar³ och de 40 rekommendationer angående bekämpande av penningtvätt som gjorts av finansiella aktionsgruppen mot penningtvätt (FATF) i versionen från 1996 och särskilt rekommendation 4,

¹ EGT L 344, 15.12.1997, s. 7.

² EGT L 99, 31.3.1998, s. 8.

³ EGT L 166, 28.6.1991, s. 77.

med beaktande av den gemensamma åtgärden av den 17 december 1996 om tillnärmning av Europeiska unionens medlemsstaters lagstiftning och praktiska tillämpning för att bekämpa narkotikamissbruk samt förebygga och bekämpa olaglig narkotikahandel⁴,

med tanke på det gemensamma målet att förbättra samordningen mellan brottsbekämpande myndigheter,

med erinran om den gemensamma åtgärden om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk som antogs av rådet den 29 juni 1998⁵,

med beaktande av att möjligheten att avbryta brottslig verksamhet på området för organiserad brottslighet förbättras genom effektivare samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka tillgångar som härrör från brott,

med beaktande av att inbördes överensstämmande rutiner effektiviserar det europeiska samarbetet när det gäller att identifiera, spåra, spärra, beslagta och förverka olagliga tillgångar,

med beaktande av att det i rekommendation 16 i den ovan nämnda handlingsplanen om bekämpande av den organiserade brottsligheten framhålls att det är nödvändigt att påskynda förfarandena för rättsligt samarbete i frågor med anknytning till organiserad brottslighet och att kraftigt minska dröjsmålen vid överföring av, och svar på, framställningar,

med hänsyn till medlemsstaternas anslutning till 1959 års europeiska konvention om inbördes rättshjälp i brottmål,

mot bakgrund av Förenta nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen från 1988 och Förenta nationernas generalförsamlings extra session om narkotika år 1998,

med erkännande av de landvinningar som har gjorts genom 1996 års Dublinseminarium om förverkande av tillgångar genom att hindren för effektivt samarbete identifierades,

med förutsättningen att de samarbetsformer som fastställs i denna gemensamma åtgärd inte påverkar andra former av bilateralt eller multilateralt samarbete.

⁴ EGT L 342, 31.12.1996, s. 6.

⁵ EGT L 191, 7.7.1998, s. 4.

Artikel 1

1. För att få till stånd effektivare åtgärder mot den organiserade brottsligheten skall medlemsstaterna se till att inga reservationer görs eller vidhålls mot följande artiklar i Europarådets konvention från 1990 om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott (nedan kallad 1990 års konvention):

a) Artikel 2; om brottet bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år.

b) Artikel 6; om det gäller allvarliga brott. Sådana brott bör under alla förhållanden innefatta de brott som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år, eller, när det gäller de stater som har en minimitröskel för brott i sitt rättssystem, brott som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där lägsta straffet är mer än sex månader.

Led a skall inte påverka reservationer som har gjorts avseende förverkande av vinning av brott som bestraffas enligt skattelagstiftning.

2. Varje medlemsstat skall se till att dess lagstiftning och förfaranden när det gäller förverkande av vinning av brott även möjliggör förverkande av egendom vars värde motsvarar sådan vinning, både i rent inhemska förfaranden och i förfaranden som inleds på begäran av en annan medlemsstat, inbegripet begäran om verkställighet av utländska beslut om förverkande. Medlemsstaterna kan emellertid undanta förverkande av egendom vars värde motsvarar vinning från brott i ringa fall. Orden "egendom", "vinning" och "förverkande" skall ha samma betydelse som i artikel 1 i 1990 års konvention.

3. Varje medlemsstat skall se till att dess lagstiftning och förfaranden ger den möjlighet att, på begäran från en annan medlemsstat, identifiera och spåra misstänkt vinning av brott, om det finns rimlig grund att misstänka att en brottslig handling har begåtts. Sådant lagstiftning och sådana förfaranden skall göra det möjligt att ge rättshjälp på ett så tidigt stadium som möjligt av en utredning och medlemsstaterna kommer för detta ändamål att sträva efter att gentemot andra medlemsstater vara restriktiva med att utnyttja de fakultativa vägransgrunder som anges i artikel 18.2 och 18.3 i 1990 års konvention.

Artikel 2

1. Varje medlemsstat skall inom ramen för verksamheten i det europeiska rättsliga nätverket utarbeta en användarvänlig handledning som innehåller upplysningar om var rådgivning finns att tillgå och som redogör för vilken rättshjälp medlemsstaten kan tillhandahålla för att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka hjälpmedel och vinning av brott. Handledningen skall även innehålla uppgift om

samtliga viktiga begränsningar i fråga om sådan rättshjälp och vilken information som de ansökande staterna skall tillhandahålla.

Prop. 2000/01:58
Bilaga 1

2. Generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd skall tillställas de handledningar som i avses i punkt 1 och skall översätta dem till de officiella språken vid Europeiska gemenskapens institutioner. Generalsekretariatet skall sända handledningarna till medlemsstaterna, det europeiska rättsliga nätverket och Europol.

3. Varje medlemsstat skall se till att den handledning som avses i punkt 1 hålls uppdaterad och att samtliga ändringar skickas till rådets generalsekretariat för att översättas och skickas ut i enlighet med punkt 2.

Artikel 3

Medlemsstaterna skall ge samma prioritet som den som tillämpas vid inhemska förfaranden åt alla framställningar från andra medlemsstater när det gäller att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka tillgångar.

Artikel 4

1. Medlemsstaterna skall uppmuntra till direkta kontakter mellan utredare, undersökningsdomare och åklagare i medlemsstaterna genom att på lämpligt sätt utnyttja tillgängliga former för samarbete för att säkerställa att framställningar om rättshjälp genom formella kanaler inte görs i onödan. När det är nödvändigt med en formell framställan skall den ansökande staten se till att den är korrekt utformad och uppfyller samtliga krav i den anmodade staten.

2. När det inte är möjligt att verkställa en framställan om rättshjälp på det sätt som förväntas av den ansökande staten, skall den anmodade staten, efter lämpligt samråd med den ansökande staten och med fullt iakttagande av nationell lagstiftning och internationella åtaganden, sträva efter att tillgodose framställningen på något annat sätt.

3. Medlemsstaterna skall överlämna en framställan om rättshjälp så snart som den exakta arten av den rättshjälp som erfordras har fastställts och, när en framställan har markerats med "brådskande" eller en tidsfrist har angivits, förklara skälen för detta.

Artikel 5

1. Medlemsstaterna skall, när det inte strider mot deras lagstiftning, vidta alla nödvändiga åtgärder för att minimera riskerna för att tillgångar skingras. I detta skall inbegripas de åtgärder som kan erfordras för att tillgångar som är föremål för en framställan från en annan medlemsstat skyndsamt skall kunna spärras eller tas i beslag så att en senare begäran om förverkande inte motverkas.

2. Om det vid behandlingen av en framställan om rättshjälp i ett område i en medlemsstat uppstår behov att vidta ytterligare efterforskningar i ett annat område i denna medlemsstat skall medlemsstaten, under förutsättning att detta inte strider mot dess lagstiftning, vidta alla åtgärder som är möjliga för att den nödvändiga rättshjälpen skall kunna ges utan att någon ytterligare skriftlig framställan behöver göras.

3. Om verkställandet av en framställan medför att det är nödvändigt att göra ytterligare efterforskningar avseende en angränsande fråga, och den ansökande staten lämnar in en kompletterande skriftlig framställan, skall den anmodade staten, under förutsättning att detta inte strider mot dess lagstiftning, vidta alla åtgärder som är möjliga för att påskynda verkställandet av en sådan kompletterande framställan.

Artikel 6

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att det finns ett system för att göra deras domstolar förtrogna med bästa rutiner vid internationellt samarbete när det gäller att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka hjälpmedel och vinning av brott.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att lämplig utbildning enligt bästa rutiner ges till alla utredare, undersökningsdomare, åklagare och andra tjänstemän som berörs av internationellt samarbete om att identifiera, spåra, spärra eller beslagta och förverka tillgångar.

3. Ordförandeskapet och berörda medlemsstater skall, när så är lämpligt i samarbete med det europeiska rättsliga nätverket och Europol, vid behov anordna seminarier för tjänstemän från medlemsstaterna och andra berörda sakkunniga för att främja och utveckla bästa rutiner och för att uppmuntra till överensstämmande förfaranden.

Artikel 7

Rådet skall före utgången av år 2000 göra en översyn av denna gemensamma åtgärd mot bakgrund av resultaten från tillämpningen av den gemensamma åtgärden av den 5 december 1997 om införande av en ordning för utvärdering av tillämpning och genomförande på nationell nivå av internationella åtaganden i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Artikel 8

1. Medlemsstaterna skall om inte annat följer av punkt 2 vidta alla lämpliga åtgärder för att genomföra denna gemensamma åtgärd så snart som den träder i kraft, och de skall se till att dess innehåll kommer till deras relevanta nationella och lokala myndigheters kännedom.

2. Medlemsstaterna skall, inom tre år efter det att denna gemensamma åtgärd har trätt i kraft, lägga fram lämpliga förslag till genomförande av

artikel 1 för övervägande av de behöriga myndigheterna, i syfte att anta dem.

Prop. 2000/01:58
Bilaga 1

Artikel 9

Denna gemensamma åtgärd skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och träder i kraft samma dag som den offentliggörs.

Utfärdad i Bryssel den 3 december 1998.

På rådets vägnar

K. SCHLÖGL

Ordförande

RÅDETS RAMBESLUT .../.../RIF
av den

Prop. 2000/01:58
Bilaga 2

om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag
och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA
RAMBESLUT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 31
a, 31 c, 31 e och artikel 34.2 b i detta,

med beaktande av Republiken Frankrikes initiativ,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande, och

av följande skäl:

1. Rådet har antagit gemensam åtgärd 98/699/RIF om penningtvätt,
identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel
till och vinning av brott⁶.

2. Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i
Tammerfors den 15-16 oktober 1999 och ordförandeskapets slutsatser
från Europeiska rådets möte i Wien den 11-12 december 1998 bör
beaktas.

3. (...)

4. Europeiska rådet konstaterar att den grova brottsligheten får allt större
konsekvenser på skatte- och tullområdet och uppmanar medlemsstaterna
att utan reservation lämna ömsesidig rättslig hjälp (tidigare inbördes
rättshjälp) vid utredning och åtal av grov ekonomisk brottslighet.

5. Europeiska rådet rekommenderar tillnärmning av straffrätten och
förfarandena vid penningtvätt (t.ex. förverkande av medel) samt klargör
att definitionen av brottslig verksamhet som utgör förbrott till
penningtvätt bör vara enhetlig och tillräckligt omfattande i alla
medlemsstaterna.

5 a. Europeiska rådet i Tammerfors ansåg att när det gäller nationell
straffrätt bör insatserna för att enas om gemensamma definitioner,
grunder för åtal och påföljder i ett första skede koncentreras till ett
begränsat antal sektorer med särskild betydelse, t.ex. ekonomisk
brottslighet.

5 b. Europeiska rådet i Tammerfors konstaterade att penningtvätt är en
central del i den organiserade brottsligheten och att den bör utrotas
varhelst den förekommer. Det är fast beslutet att se till att det vidtas

⁶ EGT L 333, 9.12.1998, s. 1.

konkreta åtgärder för spårande, spärrande, beslag och förverkande av vinning av brott.

Prop. 2000/01:58
Bilaga 2

6. Medlemsstaterna har anslutit sig till principerna i Europarådets konvention från 1990, nedan kallad "1990 års konvention", om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1 **Reservationer mot 1990 års konvention**

För att förstärka kampen mot den organiserade brottsligheten skall medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att inga reservationer skall göras eller vidhållas mot följande artiklar i 1990 års konvention:

a) Artikel 2, om brottet bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år.

Medlemsstaterna skall emellertid kunna vidhålla reservationerna mot artikel 2 i 1990 års konvention när det gäller förverkande av vinning av skattebrott endast för att möjliggöra ett förverkande av sådan vinning både på ett nationellt plan och inom ramen för det internationella samarbetet, på grundval av rättsliga instrument på nationell och internationell nivå och gemenskapsnivå för indrivning av skattefordringar.

b) Artikel 6, om det gäller allvarliga brott. Sådana brott bör under alla förhållanden innefatta de brott som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år, eller, när det gäller de stater som har en minimitröskel för brott i sitt rättssystem, brott som bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där lägsta straffet är mer än sex månader.

Artikel 2 **Påföljder**

Varje medlemsstat skall, i överensstämmelse med sitt straffsystem, vidta de åtgärder som krävs för att brotten enligt artikel 6.1 a och 6.1 b i 1990 års konvention, enligt artikel 1 b i detta rambeslut, skall vara underkastade frihetsberövande straff, varvid det högsta straffet inte skall understiga fyra år.

Artikel 3

Förverkande av värdet

Prop. 2000/01:58
Bilaga 2

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som krävs för att dess lagstiftning och förfaranden när det gäller förverkande av vinning av brott även, åtminstone i de fall där denna vinning inte är åtkomlig, skall möjliggöra förverkande av egendom till ett värde motsvarande vinningens, både i rent inhemska förfaranden och i förfaranden som inleds på begäran av en annan medlemsstat, inbegripet begäran om verkställighet av utländska beslut om förverkande. Medlemsstaterna kan emellertid undanta förverkande av egendom vars värde motsvarar vinning av brott i fall där detta värde är lägre än 4 000 euro.

Orden "egendom", "vinning" och "förverkande" skall ha samma betydelse som i artikel 1 i 1990 års konvention.

Artikel 4

(utgår)

Artikel 5

Behandling av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som krävs för att alla framställningar från andra medlemsstater när det gäller identifiering, spårande, spärrande eller beslag och förverkande av tillgångar skall behandlas med samma prioriteringsgrad som den som tillämpas vid inhemska förfaranden.

Artikel 6

(utgår)

Artikel 7

Upphävande av gällande bestämmelser

Artiklarna 1, 3, 5.1 och 8.2 i gemensam åtgärd 98/699/RIF skall upphöra att gälla genom detta rambeslut.

Artikel 8

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de åtgärder som är nödvändiga för efterlevnad av detta rambeslut senast den 31 december 2002.

2. Medlemsstaterna skall senast den 1 mars 2003 till rådets generalsekretariat och kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser genom vilka deras åtaganden enligt detta rambeslut överförs till nationell lagstiftning och i förekommande fall de anmälningar som lämnats in enligt artikel 40.2 i 1990 års konvention.

Rådet skall senast den 31 december 2003 på grundval av denna information och en skriftlig rapport från kommissionen utvärdera i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de nödvändiga åtgärderna för efterlevnad av detta rambeslut. Prop. 2000/01:58
Bilaga 2

Artikel 8 a
Territoriellt tillämpningsområde

Detta rambeslut skall tillämpas på Gibraltar så snart som tillämpningen av 1990 års konvention har utsträckts till Gibraltar.

Artikel 9
Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Utfärdat i

På rådets vägnar
Ordförande

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 januari 2001

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Ulvskog, Lindh, Sahlin, Klingvall, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén, Ringholm, Bodström

Föredragande: statsrådet Bodström

Regeringen beslutar proposition 2000/01:58 Sveriges antagande av rambeslut om penningtvätt m.m.